SVENSKT NÄRINGSLIV

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter

Vår referens/dnr:
2026-181

Er referens/dnr:
Fi2026/01577

2026-11-18

Remiss av redovisning av regeringsuppdraget att göra en översyn och analys av skatten på avfall

Föreningen Svenskt Näringsliv välkomnar och tillstyrker det remitterade förslaget i enlighet med vad som anges nedan.

Bakgrund

Skatteverket och Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag utrett om avfallsskatten, även benämnd deponiskatten, fyller sin funktion som miljöstyrmedel och därmed styr i enlighet med avfallshierarkin och bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi.

Avfallsskatten infördes år 2000 för att minska deponeringen av avfall och styra mot andra behandlingsformer. Av Skatteverkets och Naturvårdsverkets remitterade rapport framgår att deponeringen minskat kraftigt sedan skatten infördes. Samtidigt har andra styrmedel tillkommit, bland annat förbud mot deponering av organiskt och brännbart avfall, skärpta krav på deponiers utformning och drift samt krav på utsortering och separat insamling.

Myndigheterna bedömer att skatten har uppfyllt sitt ursprungliga syfte och i sin nuvarande utformning inte styr samhällsekonomiskt effektivt. Mot bakgrund av detta föreslås att lagen (1999:673) om skatt på avfall ska upphävas den 1 januari 2028. Det ska dock vara möjligt, om kraven är uppfyllda, att få återbetalning av skatt fram till utgången av år 2030. Ett avskaffande av skatten minskar statens skatteintäkter med cirka 290 miljoner kronor per år.[1]

Synpunkter

Skattens avskaffande

Svenskt Näringsliv välkomnar och tillstyrker Skatteverkets och Naturvårdsverkets förslag att avfallsskatten ska avskaffas. Svenskt Näringsliv har under lång tid

[1] Det motsvarar ungefär en tiondels promille (1/10 000) av de totala skatteintäkterna.

framhållit att miljöpolitiken behöver vara träffsäker, teknikneutral och samhällsekonomiskt effektiv. Ambitionen att minska miljöpåverkan måste vara hög, men det måste också ställas krav på att de styrmedel som används är ändamålsenliga.[2]

Avfallsskatten infördes i en situation där Sverige behövde minska deponeringen och skapa incitament för andra sätt att hantera avfall. Detta mål har uppnåtts och myndigheternas analys visar att avfallsskatten inte längre behövs för att upprätthålla utvecklingen. Vidare visar analysen att den miljöstyrande effekten är svag och riskerar att vara kontraproduktiv. Detta beror på att skattens konstruktion kan leda till att avfall hanteras på ett sätt som främst motiveras av skatteskäl snarare än av vad som är den miljömässigt bästa lösningen. Material som skulle kunna återanvändas riskerar därmed att låsas in, samtidigt som kapital och kompetens styrs mot skatteoptimering snarare än teknikutveckling och resurseffektiva lösningar. Enligt myndigheternas analys beskattas endast omkring fyra procent av den skattepliktiga avfallsmängden slutligt.

För verksamheter som driver skattepliktiga anläggningar innebär tillämpningen av nettodeponimetoden likviditetsbelastning och omfattande hantering av återbetalningsflöden. Mot bakgrund av detta är det inte rimligt att upprätthålla systemet när dess miljöstyrning är begränsad. Ett avskaffande av avfallsskatten skulle därför inte bara vara miljöpolitiskt motiverat utan också en konkret regelförenkling för företag och kommuner. Resurser som i dag binds i administration, likviditetshantering och skatteanpassning kan i stället användas till investeringar, innovation och en mer resurseffektiv avfallshantering.

Utredningens välgrundade slutsatser bör få ett bredare genomslag på miljöskatteområdet. När miljöskatter eller andra styrmedel visar sig ha svag eller obefintlig miljöstyrande effekt bör de omprövas, oavsett hur god intentionen var när de infördes. En ambitiös miljöpolitik bygger på ändamålsenliga och effektiva styrmedel som styr mot uppsatta miljömål. Avfallsskatten fyllde en funktion men gör det inte längre. Regeringen bör därför avskaffa avfallsskatten i enlighet med Skatteverkets och Naturvårdsverkets rekommendation, till gagn för både miljöstyrningen och svensk konkurrenskraft.

Föreslagen återbetalningsfrist bör förlängas

Svenskt Näringsliv ser positivt på att utredningens förslag innehåller en rätt till återbetalning av skatt som är hänförlig till avfall som fanns på en skattepliktig anläggning vid utgången av 2027 och som senare förs ut, används som drift eller konstruktion, eller används för miljösäker deponering alternativt förvaring. Den

[2] Se bl.a. Svenskt Näringslivs rapport ”Hur kan Sverige bli mer cirkulärt? – Styrmedel och åtgärder för ökad resurseffektivitet”, februari 2024.
https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/k1bywv_rapport_hur_kan_sverige_bli_mer_cirkulart_webbpdf_1207047.html/Rapport_Hur_kan_Sverige_bli_mer_cirkulart_webb.pdf;
Svenskt Näringslivs rapport ”Greenwash? En analys av svenska miljöskatters effektivitet”, juni 2018.
https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/t0p11s_rapport_greenwash_webb_003_pdf_1126897.html/Rapport_Greenwash_Webb_003_.pdf

föreslagna perioden om tre år, från den 1 januari 2028 till den 31 december 2030, är emellertid för kort. Avfallshantering vid de berörda anläggningarna kan vara beroende av bl.a. tillståndsprocesser, tekniska utredningar, projektering, byggnation, sluttäckning, miljösäker förvaring och dokumentationskrav. Sådana processer styrs inte alltid av företagens egen planering och kan sträcka sig över längre tid än tre år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Svenskt Näringsliv att den av utredningen föreslagna övergångsbestämmelsen avseende den allmänna återbetalningsfristen ändras så att återbetalning kan sökas fram till den 31 december 2032, dvs. under fem år efter att lagen upphört gälla.

Regeringen bör därutöver överväga möjligheten till ytterligare förlängning efter den allmänna återbetalningsfristen, en s.k. ventil, i enskilda fall där den skattskyldige kan visa att förseningen beror på omständigheter utanför företagets kontroll, exempelvis en tillståndsprocess eller en dokumenterat nödvändig miljöåtgärd. Det finns inget självändamål för företag att begära återbetalning av avfallsskatt senare än vad som är möjligt, eftersom det skulle innebära en onödig likviditetsbelastning.

En förlängning av tidsfristen för återbetalning skulle säkerställa att redan inbetald skatt inte blir en oskälig slutlig kostnad och skulle ge företagen bättre förutsättningar att genomföra miljömässigt riktiga åtgärder. Vidare skulle risken för onödiga tvister och administrativt merarbete minska, samtidigt som förändringen skulle ligga i linje med syftet att förenkla regelverket.

Närmast berörda branschorganisationer m.fl. torde närmare kunna utveckla vilka eventuella effekter ändringarna kan bedömas få för de specifika branscherna.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall Robert Lönn